

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бавровська Н.М., кандидат економічних наук, доцент
Боришкевич О.В., здобувач

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Email: natali_bavrovska@ukr.net.

У статті проаналізовано сучасний стан та основні тенденції використання земель сільськогосподарського призначення з 1990 р. по 2016 р.. Пропонуються рекомендації та пропозиції щодо організації раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.

Ключові слова: *землі сільськогосподарського призначення, сільськогосподарські угіддя, охорона земель, раціональне використання земель.*

Постановка проблеми.

Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Вважається, що ефективність використання земельних ресурсів є головним показником розвитку суспільства і держави в цілому. Стаття 5 Земельного кодексу України визначає забезпечення раціонального використання та охорони земель принципом земельного законодавства [1].

Використання природних ресурсів повинно здійснюватися з дотриманням раціонального і економного їх використання на основі широкого застосування новітніх технологій [2]. Дослідження стану використання та охорони земельних ресурсів, аналіз конкретних заходів охорони земельних ресурсів та ґрунтів є завжди актуальним й викликає цікавість у суспільства та вчених.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Питання раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення були і залишаються предметом уваги багатьох українських учених, серед яких О. О. Бредихін, М. С. Богіра [4], В.В. Горлачук, Д.С. Добряк, А.Г. Мартин [3], М.Г. Ступень [4], А.М. Третяк [5] та ін. У їхніх працях сформульовані пріоритетні напрямки реформування земельної політики: розкриті питання оптимізації стабілізуючих та дестабілізуючих угідь шляхом доведення до оптимальних розмірів площ сінокосів, пасовищ, лісів, природоохоронних територій, створення ефективного механізму управління земельними ресурсами.

Також питання раціонального використання сільськогосподарських угідь в контексті сільськогосподарської політики активно досліджують і зарубіжні вчені [6,7,8].

Оскільки система використання землі перебуває в критичному стані, то складність і багатогранність питань, пов'язаних з реалізацією принципів раціонального землекористування на практиці, зумовлює необхідність подальших досліджень.

Мета статті – проаналізувати сучасний стан використання сільськогосподарських земель в Україні та визначити першочергові заходи, реалізація яких сприятиме підвищенню ефективності сільськогосподарського землекористування, охороні та раціональному використанню земель сільськогосподарського призначення.

Виклад основного матеріалу.

Україна є однією з найбільших європейських країн, площа якої становить майже 6% території Європи, причому сільськогосподарські угід-

дя становлять близько 19% загальноєвропейських, в тому числі рілля – майже 27%. Український показник площі сільськогосподарських угідь в розрахунку на душу населення є найвищим серед європейських країн – 0,9 га, в тому числі 0,7 га ріллі (проти середньоєвропейських показників 0,44 і 0,25 га відповідно). Площа найбільш родючих ґрунтів – чорноземів в Україні становить за різними оцінками від 15,6 до 17,4 млн. га [9, с.28].

У структурі сільськогосподарських угідь рілля займає 78,1%, що значно більше, ніж в європейських країнах і США. Все це є свідченням високого рівня освоєння і навантаження на сільськогосподарський ґрунтовий покрив, підвищує ймовірність виникнення загроз поширення ерозійних процесів і деградації земельного фонду країни (табл.1).

1. Структура сільськогосподарських угідь в окремих країнах та в Україні [10]

Країни	Усього с.-г. угідь, млн. га	У тому числі	
		рілля, млн. га / % у складі с.-г. угідь	природні кормові угіддя, млн. га / % у складі с.-г. угідь
Україна	41,6	32,5 / 78,1	7,9 / 19
Австрія	3,5	1,4 / 40	2,0 / 57,1
Білорусь	9,4	5,6 / 59,6	3,1 / 33
Велика Британія	17,6	5,7 / 32,4	11,1 / 63,1
Італія	16,8	9,0/53,6	4,9/29,2
Іспанія	30,2	13,7 / 45,4	10,3 / 34,1
Канада	73,4	45,7 / 62,3	27,9 / 38
Німеччина	17,1	11,8 / 69	5,2 / 30,4
Польща	18,7	12,6 / 67,4	4,0 / 21,4
Росія	210,2	122,6 / 58,3	78,0 / 37,1
Румунія	14,8	9,4 / 63,5	4,8 / 32,4
США	426,9	173,5 / 40,6	239,2 / 56
Франція	30,3	18,5 / 61,1	11,1 / 36,6
Швейцарія	1,6	0,4 / 25	1,1 / 68,8
У світі, всього	4868,3	1346,0/27,6	3424,3/70,3

Станом на 01.01.2016 р в Україні найбільшу питому вагу мають землі сільськогосподарського призначення 42,7 млн. га, або 70,8%, друге місце займають ліси та лісовкриті площі – 10,6 млн. га, або 17,6 %, відповідно на третьому – території покриті водними об'єктами – 2,4 млн. га або 4,0 % (табл. 2).

Аналізуючи структуру земельного фонду України можемо відзначити, що за останні 25 років площа сільськогосподарських земель зменшилася від 43,6 млн. га у 1990 р. до 42,7 млн. га станом на 01.01.2016 р., тобто на 908,1 тис. га (табл. 2). Здавалося б – це незначне скорочення, однак, слід мати на увазі загальну тенденцію і скорочення

даної категорії земель. Причина цієї зміни зумовлена значним використанням земель для несільськогосподарських потреб, перш за все містобудівних. Зростання частки забудованих земель (площа збільшилась на 1,98 млн. га) пов'язано з розширенням масштабів приватного будівництва поблизу великих міст, міських агломерацій, з активізацією житлового будівництва у багатьох містах України та розширенням меж великих міст.

Проведення аграрної реформи в Україні призвело до значних зрушень в сільському господарстві, зокрема частково вона вплинула і на структуру сільськогосподарських угідь. Вітчиз-

2. Земельні угіддя України та їхні зміни з 1990 р.*

Види основних земельних угідь та економічної діяльності	станом на 01.01.2016		станом на 01.11.1990		Динаміка (тис.га)
	всього, тис. га	% до загальної площі України (території)	всього, тис. га	% до загальної площі України (території)	
Сільськогосподарські землі	42726,4	70,8	43634,5	72,8	- 908,1
у тому числі:	41507,9	68,8	42030,3	69,6	-522,4
сільськогосподарські угіддя					
з них: рілля	32541,3	53,9	33570,8	55,3	- 1029,5
перелоги	233,7	0,4	5,0	0,01	228,7
багаторічні насадження	892,4	1,5	1058,0	1,8	- 165,6
природні кормові угіддя	7840,5	13,0	7396,5	12,3	444
інші сільськогосподарські землі	1218,5	2,0	1604,2	2,7	- 385,7
Ліси та інші лісовкриті площі	10633,1	17,6	10221,5	17,0	411,6
Забудовані землі	2552,9	4,2	566,6	0,9	1986,3
Відкриті заболочені землі	982,3	1,6	916,1	1,5	66,2
Сухі відкриті землі з особливим рослинним покривом	13,2	0,0	32,1	0,1	-18,9
Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (кам'янисті місця, піски, яри інші)	1020,6	1,7	1492,7	2,5	-472,1
Води (території, що покриті поверхневими водами)	2426,4	4,0	2435,1	4,0	-8,7
Разом (територія)	60354,9	100,0	60354,9	100	0

* Джерело: Розраховано з використанням даних Держгеокадастру

няне законодавство включає обмежений набір економічних регуляторів, які стимулювали б зрушення в структурі сільськогосподарських угідь в сторону збільшення частки пасовищ і сінокосів, що в підсумку обмежило б екологодеструктивні процеси в аграрному природокористуванні. Це обумовлено поступовим зміною цільового призначення сільськогосподарських угідь, які тривалий період не використовувалися в продуктивному сільськогосподарському обороті.

Як правило, відбувалася зміна цільового призначення сільськогосподарських угідь для їх подальшого заліснення. Свідченням цього є зростання площі лісів і лісової площ, при якому розширюється ареал нарощування лісоресурсного потенціалу в Україні [9, 11].

Територія України характеризується надзвичайно високим показником сільськогосподарської освоєності, що значно перевищує екологічно обгрунтовані межі. У порівнянні з європейськими країнами, орні землі яких досягають 30-32% загальної

площі, розорювання українських земель – 53,9% (табл.3).

В даний час спостерігається стійка тенденція погіршення якісного стану ґрунтів, зокрема зменшуються запаси гумусу, вміст поживних речовин, тривають процеси підкислення, засолення ґрунтів та ерозії, що зумовлює деградацію і опустелювання ґрунтового покриву. За останні 20 років середньозважений вміст гумусу зменшився на 0,22 відсоткового пункту і за результатами дев'ятого туру агрохімічного обстеження становив 3,14%. За даними інституту охорони ґрунтів України, 20-річні втрати гумусу грошовому еквіваленті становлять понад 450 млрд. гривень [12].

Родючість ґрунтів, безумовно, є головним фактором, який визначає цінність земель, що використовуються в сільськогосподарському виробництві. Але і цілий ряд інших характеристик земель можуть дуже суттєво впливати на рівень витрат на виробництво і реалізацію продукції, характер спеціалізації, умови транспортного сполучення, в результаті

3. Порівняльна таблиця розораності сільськогосподарських земель деяких країн світу

Країна	Розораність території	Розораність сільськогосподарських угідь
Україна	53,9	78,2
Польща	36,5	75,1
Німеччина	34,1	71,0
Канада	4,7	68,6
Франція	33,5	63,1
Росія	7,4	56,4
Нідерланди	30,9	55
Австрія	16,5	47,0
США	17,5	38,9
Великобританія	25,1	35,3
Китай	12,0	21,5

Джерело: Складено за даними Продовольчої сільськогосподарської організації ООН –FAO

позначається на прибутковості господарств, які використовують ці землі.

В ринкових умовах важливим принципом використання земельних ресурсів є господарська доцільність залучення їх у виробництво, яка характеризується окупністю затрат на вирощування сільськогосподарських культур. Основними чинниками підвищення ефективності використання землі у сільському господарстві є: продуктивність сільськогосподарського виробництва; система землеробства; родючість землі.

Економічна ефективність використання сільськогосподарських угідь в Україні характеризується позитивною динамікою. Так, поступово зростають виробництво валової продукції, врожайність сільськогосподарських культур, їх валовий збір (табл. 4).

Зменшення площі сільськогосподарських угідь за досліджуваний період призвело до зменшення посівних площ сільськогосподарських культур. Так у 2015 році вона становила 27239 тис. га, що на 15,94 % менше, ніж у 1990 році. Структура посівних площ сільськогосподарських культур у 2015 році істотно відрізняється від структури 1990 року. Значно скоротились посівні площі цукрових буряків (у порівнянні з 1991 р. – на 1368,4 тис. га) та плодово-ягідних культур (на 473,8 тис. га). Посівна площа соняшнику, натомість збільшилась у 2015 році проти 1990 року в 3 рази або на 3539,9 тис. га. Слід зазначити, що соняшник – це культура інтенсивного землеробства яка у значній кількості виносить поживні речовини з ґрунту, тому збільшення площ під його посіви без належного дотримання агротехнічних вимог призводить до зниження родючості сільськогосподарських земель.

Однак при зменшенні площі сільськогосподарських культур урожайність цих культур саме має тенденцію до збільшення: по плодово-ягідних культурах на 123 %, урожайність цукрових буряків збільшилась на 72 %, а по зернових та зернобобових культурах на 24 %, в порівнянні з 1990 роком.

Розмір валового збору продукції сільського господарства у фізичному виразі свідчить про значне зниження рівня використання земельних ресурсів в Україні. Так, валовий збір цукрових буряків у 2015 році зменшився на 65 % в порівнянні з 1990 роком. Але по інших сільськогосподарських культурах відбулась позитивна динаміка – збільшення валового збору на 12850,3 тисяч тонн по зернових та зернобобових культурах та 7563 тисяч тонн по соняшнику.

При визначенні продуктивності сільськогосподарських угідь для повної уяви щодо економічної ефективності використання сільськогосподарських угідь потрібно враховувати і виробництво тваринницької продукції.

Хоча в порівнянні з європейськими країнами, де якість ґрунтів чи не краще українських, врожайність основних сільськогосподарських культур в 2-4 рази вище, ніж в Україні і стабільна по роках, (що свідчить про належну культуру землеробства, дотримання його технологічних та екологічних вимог), українські аграрії 79% доходів отримують за рахунок природної родючості землі і тільки 21% – як результат впровадження технологій [13].

В умовах ринкової економіки держава повинна застосовувати інструменти коректування напрямків використання ресурсів в сільському господарстві на користь національних інтересів, але при цьому не підривати основи дії ринкових механізмів.

4. Динаміка економічної ефективності використання земельних ресурсів в Україні, 1990-2015 р.р.

Показники	Роки						
	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2015 до 1990, %
Площа сільськогосподарських угідь, тис. га	41890,4	41890,4	41785,2	41722,2	41569,9	41511,7	99,1
Посівні площі сільськогосподарських культур, тис. га	32406	30963	27173	26044	26952	27239	84,06
Площа, з якої зібрано врожай сільськогосподарських культур							
Зернові та зернобобові культури	14522,2	13962,5	12586,8	14605,2	14575,7	14640,9	100,82
Цукрові буряки (фабричні)	1605,4	1448,5	747,0	623,3	492,0	237,0	14,76
Соняшник	1626,3	2007,6	2841,6	3689,1	4525,8	5166,2	317,67
Картопля	1432,7	1530,6	1631,0	1515,9	1411,8	1291,0	90,11
Овочі	447,2	489,3	518,6	464,4	467,8	447,1	99,98
Плоди та ягоди	679,8	636,9	378,0	265,5	223,2	206,0	30,34
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь							
М'яса (в живій вазі), ц	155,00	76,2	56,0	62,7	78,9	90,5	58,39
Молоко всіх видів, ц	587,4	423,6	314,0	359,6	302,3	313,4	53,35
Урожайність сільськогосподарських культур, центнерів з 1 га зібраної площі							
Зернові та зернобобові культури	35,1	24,3	19,4	26,0	26,9	43,7	124,5
Цукрові буряки (фабричні)	275,7	204,7	176,7	248,2	279,5	476,5	172,83
Соняшник	15,8	14,2	12,2	12,8	15,0	19,4	122,78
Картопля	116,8	96,2	121,6	128,4	132,5	176,4	151,03
Овочі	149,0	120,2	112,3	157,1	173,6	207,8	139,46
Плоди та ягоди	42,7	29,8	38,4	63,7	78,2	95,2	222,95
Валовий збір сільськогосподарських культур, тисяч тонн							
Зернові та зернобобові культури	51009,0	33929,8	24459,0	38015,5	39270,9	63859,3	125,19
Цукрові буряки (фабричні)	44264,5	29650,4	13198,8	15467,8	13749,2	15734,1	35,55
Соняшник	2570,8	2859,9	3457,4	4706,1	6771,5	10133,8	394,19
Картопля	16732,4	14729,4	19838,1	19462,4	18704,8	23693,4	141,60
Овочі	6666,4	5879,8	5821,3	7295,0	8122,4	9637,5	144,57
Плоди та ягоди	2901,7	1897,4	1452,6	1689,9	1746,5	1999,1	68,89
Виробництво основних видів продукції рослинництва та тваринництва на одну особу							
Зернові та зернобобові культури, кг	983	659	497	807	856	1485	151,07
Цукрові буряки (фабричні), кг	853	576	268	328	300	366	42,91
Соняшник, кг	50	56	70	100	148	236	472,00
Картопля, кг	322	286	403	413	408	551	171,12
Овочі, кг	128	114	118	155	177	224	175,00
Плоди та ягоди, кг	56	37	30	36	38	46	82,14
М'ясо (у забійній вазі), кг	84,0	44,5	33,8	33,9	44,9	54,9	65,36
Молоко, кг	472,3	335,3	257,4	291,1	245,2	258,9	54,82
Яйця, шт.	314	183	179	277	372	456	145,2
Вироблено сільгосппродукції всіма категоріями господарств							
на одну особу, грн.	5449	3570	3071	3813	4249	5847	107,30
на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.	671,2	446,7	370,7	471,0	523,7	708,3	105,53

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України

Головними напрямками ефективності використання сільськогосподарських угідь є підвищення врожайності сільськогосподарських культур, вдосконалення структури посівних площ, збільшення частки більш врожайних культур за рахунок скорочення частки менш врожайних, відсутність порушень у засобах і термінах виробництва сільгоспкультур, поєднання власних і залучених, з інших джерел, коштів на закупівлю техніки, технологічного устаткування й необхідних матеріальних ресурсів з єдиною метою прискореного впровадження високоефективних технологій [14].

Висновки.

Здійснення раціонального використання сільськогосподарських угідь передбачає науково обгрунтовану організацію використання земель сільськогосподарського призначення, що здійснюється відповідним рівнями, напрямами, видами господарської діяльності і функціями використання земель сільськогосподарського призначення

Підсумовуючи, зазначимо, що основою формування ефективного використання сільськогосподарських земель, крім виділених в земельному законодавстві, повинні бути такі організаційно-економічні та земле-правові засади: єдність політичного, економічного, екологічного і технологічного підходів до організації сільськогосподарського землекористування; комплексне вирішення питань ефективного використання земель та інших природних ресурсів; облік зональних відмінностей розміщення і використання земельних ресурсів сільськогосподарського призначення; врахування особливостей багатofункціональності землі в сільському господарстві; пріоритет сільського господарства на землю.

Список літератури.

1. Земельний кодекс України : із змінами і допов.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
3. *Мартин А.Г.* Проблеми охорони земель сільськогосподарського призначення в умовах завершення земельної реформи / А.Г. Мартин, О.В. Шевченко // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2014. – № 1-2. – С. 48-56.
4. *Ступень М.Г.* Шляхи вдосконалення раціонального використання земель сільськогосподарського призначення / М.Г.Ступень, М.С. Богіра // Землевпорядний вісник. – 2007. – № 5. – С. 33-36.
5. *Третьак А.М.* Поняття, сутність та зміст раціонального використання землі: теорія, методологія і практика / А.М. Третьак, В. М. Третьак // Землевпорядний вісник. – 2015. – № 8. – С. 21–25.
6. OECD (2009a). Agricultural Policies in OECD Countries: Monitoring and Evaluation. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/tad/agricultural-policies/monitoring-and-evaluation.htm>
7. OECD (2009b). Agricultural Policies in Emerging Economies: Monitoring and Evaluation. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/tad/agricultural-policies/monitoring-evaluation-2015-highlights-july-2015.pdf>
8. Environmental Commissioner of Ontario. 2009. «Reforming Land Use Planning.» Building Resilience, ECO Annual Report, 2008-09. Toronto: The Queen’s Printer for Ontario. 17-23, at 18.
9. Національна доповідь щодо завершення земельної реформи /за наук. ред. Л.Я. Новаковського. – К.: Аграр. наука, 2015. – 48 с.

10. Сучасна земельна політика України / Юрченко А.Д., Греков Л.Д., Мірошніченко А.М., Кузьмін А.В. – К.: Інтертехнологія, 2009. – 260 с.
11. Стратегічні напрями розвитку земельних відносин у сільському господарстві на період до 2020 року / [Федоров М. М., Ходаківська О. В., Корчинська С. Г., Солов'яненко Н. А.] ; за ред. Ю. О. Лупенка, М. М. Федорова. – К. : ННЦ ІАЕ, 2012. – 58 с
12. Якісні показники українських ґрунтів невпинно знижуються. На що перетворюються наші чорноземи через десятиок-другий роки? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agrotimes.net/opinions/opinion/yakisni-pokazniki-ukrayinskih-gruntiv-znizhuuyutsya>
13. Щодо шляхів підвищення ефективності використання земель сільськогосподарського призначення в Україні. Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1129/>
14. *Збаржевецька Л.Д.* Ефективне використання сільськогосподарських угідь в умовах реалізації земельної реформи / *Л.Д. Збаржевецька, Л.В. Вдовиченко* // *Техніка в сільськогосподарському виробництві, галузеве машинобудування, автоматизація*, 2014, вип. 27 С. 208-215
4. *Stupen', M.H., Bohira M.S.* (2007). Shlyakhy vdoskonalennya ratsional'noho vykorystannya zemel' sil's'kohospodars'koho pryznachennya [Ways of improvement the rational use of agricultural land]. *Land Management Journal*, 5, 33-36.
5. *Tretyak, A.M.* (2015). Ponyattya, sutnist' ta zmist ratsional'noho vykorystannya zemli: teoriya, metodolohiya i praktyka [The concept, essence and content of the rational use of land: the theory, methodology and practice]. *Land Management Journal*, 8, 21–25.
6. «OECD (2009a). *Agricultural Policies in OECD Countries: Monitoring and Evaluation*». Available at: <http://www.oecd.org/tad/agricultural-policies/monitoring-and-evaluation.htm>
7. «OECD (2009b). *Agricultural Policies in Emerging Economies: Monitoring and Evaluation*» Available at: <https://www.oecd.org/tad/agricultural-policies/monitoring-evaluation-2015-highlights-july-2015.pdf>
8. Environmental Commissioner of Ontario. 2009. «Reforming Land Use Planning.» *Building Resilience, ECO Annual Report, 2008-09.* Toronto: The Queen's Printer for Ontario. 17-23, at 18.
9. *Novakovs'kyi L.Ya. ed.* (2015). *Natsional'na dopovid' shchodo zavershennya zemel'noyi reformy* [The national report on the completion of land reform]. Kyiv: Agricultural Science, 48.

References

1. Land Code of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. Law of Ukraine «On Environmental Protection». Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
3. *Martyn A.H.* (2014) *Problemy okhorony zemel' sil's'kohospodars'koho pryznachennya v umovakh zavershennya zemel'noyi reformy* [Problems of agricultural land in terms of the completion of the land reform]. *Land management, cadastre and land monitoring.* 1-2, 48-56.
10. *Fedorov, M. M., Khodakivs'ka, O. V., Korchyns'ka, S. H., Solov'yanenko, N. A.* (2009). *Suchasna zemel'na polityka Ukrainy* [Modern land policy Ukraine]. Kyiv, Ukraine: Intertekhnolohiya, 260.
11. *Fedorov, M. M., Khodakivs'ka, O. V., Korchyns'ka, S. H., Solov'yanenko, N. A., Lupenko, Yu. O., Fedorov, M. M. ed.* (2012). *Stratehichni napryamy rozvytku zemel'nykh vidnosyn u sil's'komu hospodarstvi na period do 2020 roku* [Strategic directions of development of land relations in agriculture until 2020]. Ky-

- iv,Ukraine: NNC IAE, 58.
12. Qualitative indicators Ukrainian soil steadily declining. What will turn our black soils through dozen or two years? Available at: <http://www.agrotimes.net/opinions/opinion/yakisni-pokazniki-ukrayinskih-gruntiv-znizhuyutsya>
 13. As to ways to improve the efficiency of the use of agricultural land in Ukraine. Policy Brief. Available at: <http://www.niss.gov.ua/articles/1129/>
 14. Zbarzhevets'ka, L.D., Vdovychenko, L.V. (2014). Efektyvne vykorystannya sil's'kohospodars'kykh uhid' v umovakh realizatsiyi zemel'noyi reformy [Effective use of agricultural land in the conditions land reform]. Technology in agriculture, industrial machinery, automation, 27. 208-215.

Бавровская Н.М., Боришкевич О.В.
ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ И
ОХРАНЫ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЗЕМЕЛЬ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

В статье проанализировано современное состояние и основные тенденции использования земель сельскохозяйственного назначения с 1990г. по 2016 г. Предлагаются рекомендации и предложения по организации рационального использования и охраны земель сельскохозяйственного назначения.

Ключевые слова: земли сельскохозяйственного назначения, сельскохозяйственные угодья, охрана земель, рациональное использование земель.

Bavrovska N., Boryshkevych O.
THE PROBLEMS USE AND PROTECTION
OF AGRICULTURAL LAND IN MODERN
CONDITIONS

The article analyzes the current state and main trends of use of agricultural land from 1990 to 2016. The recommendations and suggestions for the organization of rational use and protection of agricultural land.

Keywords: agricultural land, farmlands, land protection, rational land use.